

APRĪLIS

2016

Latvijas Nacionālā vēstures muzeja **ZINĻNESIS**

Jauna pastāvīgā izstāde “17.–19. gs. portreti no LNVM krājuma”

Latvijas vēstures pamatekspozīcija, kas muzejā izvietota vairāk nekā 20 zālēs, papildināta ar jaunu pastāvīgo izstādi. Tajā var iepazīties ar unikālu mākslas mantojumu, kas sniedz ieskatu arī Latvijas vēsturē nozīmīgu personu biogrāfijās.

Attēlā: ieskats izstādē. Fotogrāfs Roberts Kaniņš, LNVM.

Latvijas Nacionālais vēstures muzejs
Lāčplēša iela 106/108, Rīga LV-1003, tālr. 67223004, e-pasts: muzejs@lnvm.lv

WWW.LNVM.LV

NODAĻAS:

LNVM pamatekspozīcija
un izstāžu zāles
Brīvības bulvāris 32,
Rīga LV-1050
tālrunis: 67221357
e-pasts: info@lnvm.lv

LNVM nodaļa „DAUDERI”
Sarkandaugavas iela 30,
Rīga LV-1005
tālrunis: 67391780
e-pasts: dauderi@lnvm.lv

LNVM nodaļa ĀRAIŠU
ARHEOLOGISKAIS MUZEJPARKS
Āraiši, Amatas novads LV-4140
tālrunis: 64107080
e-pasts: araisi@lnvm.lv

LNVM nodaļa
TAUTAS FRONTES MUZEJS
Vēcpilsētas iela 13/15,
Rīga LV-1050
tālrunis: 67224502
e-pasts: tfm@lnvm.lv

Izstādes

vieta: LATVIJAS NACIONĀLAIS VĒSTURES MUZEJS
pamatekspozīcija un izstāžu zāles Brīvības bulvārī 32, Rīgā

laiks: no 16. marta līdz 29. maijam

izstāde “Prāga caur slepenpolīcijas objektīvu. 20. gs. 70.-80. gadu fotogrāfijas”

laiks: līdz 18. septembrim

izstāde “Ceļā uz latviešu tautu”

pastāvīgā ekspozīcija

“Latvijas senvēsture”, “Livonija”, “Latvijas teritorija un iedzīvotāji 16.–18. gs.”,

“Kurzemes un Zemgales hercogiste 16.-18. gs.”,

“Muiža un muižniecība 17.–19. gs.”, “Zemnieku tradicionālais dzīvesveids 19. gs.”,

“Dzīvesvide un ikdiena 19. gs. un 20. gs. sākumā: bīdermeiera un jūgendstila interjeri”,

“Tehniskā modernizācija 19. gs. un 20. gs. sākumā”,

“Latvieši 19. gs. otrajā pusē un 20. gs. sākumā: nacionālā pašapziņa, kultūra un sabiedriskā dzīve”,

“Latvijas Republika. 1918.–1940.”,

“Art Deco interjers Latvijā 20. gs. 30. gados”,

“Latvijas Republikas okupācija un pievienošana PSRS. 1940.–1941.”,

“Totalitāro okupācijas režīmu represijas pret Latvijas iedzīvotājiem. 1940.–1953.”,

“Padomju vara Latvijā: ideoloģija, pārvalde un saimniecība. 1944.–1985.”,

“Ikdienas dzīve Padomju Latvijā. 20. gs. 60. gadu dzīvokļa interjers”,

“Latvijas Republikas valstiskās neatkarības atjaunošana”.

Pieejamas nodarbību telpas skolēniem muzejpedagoģiskajām programmām “Senā skola”,

“Viduslaiku bruņinieki” un citām aktivitātēm.

pastāvīgās izstādes

“Senā skola”, “Nauda Latvijā” un “17.–19. gs. portreti no LNVM krājuma”.

vieta: LNVM nodaļa “DAUDERI”

Sarkandaugavas ielā 30, Rīgā

laiks: 29. aprīlis – 29. maijs

Rutas Appenas gleznu un apgleznotu durtiņu izstāde „Manas dvēseles ziedu durvis”

pastāvīgās izstādes

“Divas dienas Kārļa Ulmaņa dzīvē”, “Gaida Graudiņa kolekcija”, “Dauderu vēsture”

vieta: LNVM nodaļa TAUTAS FRONTES MUZEJS

Vecpilsētas ielā 13/15, Rīgā

pastāvīgā ekspozīcija

“Atmoda – LTF – neatkarība”, **paplašināta ar jaunu sadaļu “Parlamentārā revolūcija”**

LNVM izstādes ārpus muzeja

izstāde “Rīgas pilij – 500”

vieta: Latvijas Republikas Saeimas bibliotēka | laiks: līdz 30. aprīlim

LNVM virtuālās izstādes

YouTube kanālā *LatvijasNacionālais vēstures muzejs LNVM* apskatāmas virtuālās izstādes, kurās ietverti muzeja kolekciju izcilākie priekšmeti un dokumenti. Izveidota slaidrāde par etnogrāfiskajām saktām, kāzu fotogrāfijām, tautastērpiem, Ādama Alkšņa zīmējumiem, Kuzņecova porcelānu u.c. Tapušas izstādes par Raini un Aspaziju Kastaņolā, par Brīvības pieminekli, par “Rietumeiropas dālderī”. Jaunākās izstādes ir “Barikādēm – 25”, “Ieskats Pieminekļu valdes etnogrāfiskajās ekspedīcijās” un “Pasaules uzskats un maģiskie simboli akmens laikmetā Latvijā”.

LNVM ceļojošās izstādes

Izstāde “Ceļā uz Latvijas brīvību”

vieta: Natālijas Draudziņas vidusskola | laiks: 18.–22. aprīlis

vieta: Madlienas vidusskola | laiks: 27. aprīlis–6. maijs

Izstāde “Latvija Neatkarības kara laikā. 1918.–1921.”

vieta: Barkavas Profesionālā vidusskola | laiks: 20.–28. aprīlis

Izstāde “Baltijas brīvības ceļš”

vieta: Rīgas centra humanitārā vidusskola | laiks: 25.–29. aprīlis

Pasākums

Nodarbība bērniem “Stāsti par modi”

vieta: LATVIJAS NACIONĀLAIS VĒSTURES MUZEJS

Brīvības bulvārī 32, Rīgā

laiks: 2. aprīlī plkst. 12.00

Cikla “Muzejs ģimenei” nodarbības laikā bērni un viņu vecāki uzzinās, kā gadsimtu laikā mainījās modes tendences un kas no senajiem laikiem ir saglabājis līdz mūsdienām: kāpēc modes dāmas pirms 150 gadiem arī siltās un saulainās vasaras dienās tinās šallēs un lakatos? Kāpēc to, ka dāma parādīja savas kāju potītes, uzskatīja par nepieklājību? Kāpēc pirms 150 gadiem kungi pastaigās ņēma līdzī spieķi? Vai senos laikos modes dāmas un kungi Latvijā tērpās citādāk?

Atbildes uz šiem un citiem jautājumiem sniegs muzejpedagogi, izskaidrojot gan to, ko „modes valodā” nozīmē vārdi „katliņš”, „frēze”,

„turnīra” un „pompadūrs”, gan daudzas citas interesantas lietas saistībā ar modi.

Nodarbības apmeklētāji varēs aplūkot interesantus priekšmetus no muzeja krājuma – tai skaitā smalka auduma saulesargu no 19. gadsimta, senus spogulīšus un pūdernīcas, matu loku šķēres, dāmu un kungu cepures, somiņas un kurpes... Kopīgo un atšķirīgo tērpos no dažādām Eiropas zemēm varēs meklēt un salīdzināt muzeja izstādē “17.–19. gs. portreti no LNVM krājuma”, kurā aplūkojami hercogu un hercogietņu, muižnieku un turīgu pilsētnieku portreti.

Nodarbības mērķauditorijas vecums 6–11 gadus veci bērni un viņu pieaugušie pavadoņi.

Jauniegtās zināšanas nodarbības dalībnieki varēs pārbaudīt, aizpildot uzdevumu lapas. Vecāki aicināti fotografēt un filmēt!

Maksa par līdzdalību pasākumā 4 EUR neatkarīgi no ģimenes locekļu skaita. Par ģimeni šo nodarbību kontekstā muzejs uzskata pirmsskolas un jaunāko klašu bērnus, kurus pavada pieaugušie (vecāki, radnieki, draugi). Latvijas Nacionālais vēstures muzejs reizi mēnesī rīko nodarbības ģimenēm ar bērniem, aicinot laiku pavadīt kultūrvēsturiskā vidē un izzinot kultūras vērtības.

2016. gadā plānotās LNVM cikla “Muzejs ģimenei” nodarbības notiks 21. maijā, 10. septembrī, 8. oktobrī, 12. novembrī, 10. decembrī. Attēlā: *Adas un Lullas fon Pistolkorsu dubultportrets.*

Mākslinieks Karls Ferdinands Vilhelms Krīgers. 1858. gads. LNVM krājums. Fotogrāfs Roberts Kaniņš, LNVM.

Pasākums

Priekšlasījums “20. gs. 50.-60. gadu padomju ikdienas dizains”

vieta: LATVIJAS NACIONĀLAIS VĒSTURES MUZEJS

Brīvības bulvārī 32, Rīgā

laiks: 16. aprīlī plkst. 12.00

un ornamentu pielietojumu. Šī laika perioda dizainu ietekmēja arī 30. gadu tradīcijas, agrāko izstrādājumu paraugu izmantošana un veco meistarību darba prasme. 60. gados ikdienas priekšmetu dizainā un apģērba ražošanā ienāca modernisma tendences, parādījās jauni materiāli, sadzīves priekšmeti ieguva lakoniskas, ģeometriskas formas un minimālu stilizētu dekoru. Pilnībā izjust 60. gadu mājas dzīves atmosfēru varēs ekskursijas laikā pamatekspozīcijā, iepazīstoties ar muzejā izveidoto interjeru.]

Attēlā: veļas mazgājamās mašīnas “Rīga-55” reklāma; garšvielu trauku komplekts. Rīgas porcelāna un fajansa fabrika. 20. gs. 60. gadi. LNVM krājums.

Pasākums

Lekcija un meistarklases ķīniešu tradicionālajā glezniecībā

vieta: “DAUDERI”

Sarkandaugavas ielā 30, Rīgā

laiks: 10. aprīlī plkst. 14.00

2016. gada 10. aprīlī plkst. 14.00 LNVM nodaļā “Dauderi” notiks izstādes noslēguma pasākums, kura laikā māksliniece Jekaterina Beļajeva nolasīs lekciju par ķīniešu gleznošanu, kā arī pastāstīs plašāk par pašu izstādi. Pēc tam sekos Jekaterinas Beļajevas un ķīniešu mākslinieces Merijas Džangas meistarklases, kuru laikā viesiem būs iespēja iemēģināt otu ķīniešu gleznošanā un kaligrāfijā.

Attēlā: vingrināšanās ķīniešu kaligrāfijā. Fotografēja Ieva Līce, LNVM.

Bezmaksas apmeklējums

30. aprīlī no plkst. 10.00 līdz plkst. 16.00 ikviens bez maksas var apmeklēt LNVM pamatekspozīcijas un izstāžu zāles Brīvības bulvārī 32, Rīgā.

LNVM nodaļas Tautas frontes muzejs apmeklējums Vecpilsētas ielā 13/15, Rīgā, ir bez maksas.

Tautas frontes muzejā paplašināta ekspozīcija

LNVM nodaļā Tautas frontes muzejs izveidota jauna – Latvijas Republikas Augstākajai Padomei veltīta ekspozīcijas daļa.

1990. gada 18. martā notika Latvijai liktenīgās Latvijas PSR Augstākās Padomes vēlēšanas, kurās uzvarēja Tautas fronte. Šī diena uz visiem laikiem iezīmē „parlamentārās revolūcijas” sākumu PSRS okupētajā Latvijā. Ar 1990. gada 4. maija balsojumu par Latvijas PSR likvidāciju.

Ar Latvijas Republikas neatkarības atjaunošanu. Ar komunisma un

totalitārisma sistēmas demontāžu. Ar vēl joprojām neizvērtētu, iespaidīgu likumdošanas aktivitāti demokrātiskas valsts veidošanā, tirgus ekonomikas ieviešanā. Ar atgriešanos „dzimtajā Eiropā”. Tā norāda bijušais LTF pirmais priekšsēdētājs, pašlaik LNVM pētnieks Dainis Īvāns. Vēsturiskā notikuma 26. gadskārtā Tautas frontes muzejā Rīgā, Vecpilsētas ielā 13/15, būs aplūkojama Latvijas Nacionālā vēstures muzeja sadarbībā ar *Dd Studio* veidotā Latvijas Republikas Augstākajai Padomei veltīta ekspozīcija.

Apmeklētāji tajā varēs apsēsties toreizējo deputātu cietajā, neērtajā sēdeklī un toreizējo runasvīru „vadībā” virtuāli izmēģināt roku balsošanā

par valstij vitāli svarīgiem likumiem, kuri mūsu dzīvi iespaido joprojām. Atzīmējams, ka šajos, Latvijas PSR laikos tikai īslaicīgām un formālām „darbaļaužu deputātu” sēdēm paredzētos, koka klabeķļos tautfrontieši trīs gados nereti pieņēma pat līdz pārdesmit likumu un lēmumu dienā, bet 1991. gada janvāra barikāžu laikā arī nakšņoja.

Jaunajā ekspozīcijā vēl būs aplūkojami muzeja jaunieguvumi no bijušo AP deputātu personīgajiem arhīviem – sākot no viņu pašrocīgi rakstītajiem likumprojektiem un

beidzot ar privātiem talismaniem. Tur būs „izmesta” arī dzintars „politiskā makšķere”, kas 1990. gadā lietota neformālā Augstākās Padomes vadītāju un Krievijas prezidenta Borisa Jeļcina kopējā makšķerēšanas izbraukumā uz Kaņiera ezeru, kā arī pulkstenis, ko šis Krievijas valstsvīrs, apliecinādams atbalstu Latvijas patstāvības centieniem, pateikdamies par sadarbību, dāvinājis Latvijas Republikas Augstākās Padomes priekšsēdim Anatolijam Gorbunovam. Savā vietā atradīsies „čekas telefons” – augstfrekvences tālruņa aparāts, ko tiešai saziņai ar Maskavu Latvijas PSR Augstākajā Padomē bija uzstādījusi PSRS VDK.

Latvijas muzejiem pirmreizējā ekspozīcija par to, kā no Latvijas PSR veidojās Latvijas Republika, papildinās *Dd studio* mākslinieku realizēto vēsturnieku stāstu par Trešo atmodu, par to, kā Latvijas „garaspēka karaspēks” spējis uzvarēt agresīvu un šķietami neuzvaramu impēriju.

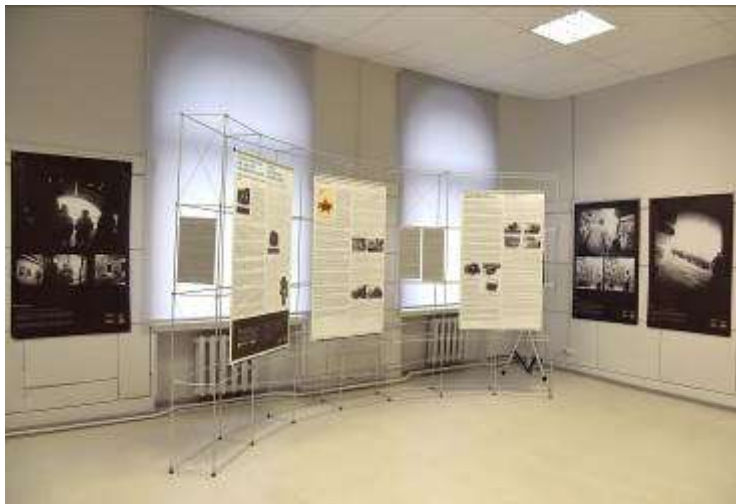
Attēlos: ieskats LR AP veltītajā Tautas frontes muzeja ekspozīcijā. Fotogrāfs Roberts Kaniņš, LNVM.

ČSSR slepenpolīcijas fotogrāfiju izstāde

Līdz 29. maijam LNVM izstāžu zālē Brīvības bulvārī 32, Rīgā, apskatāma izstāde “Prāga caur slepenpolīcijas objektīvu. 20. gs. 70.-80. gadu fotogrāfijas”, kas tapusi sadarbībā ar Čehijas Republikas vēstniecību Latvijā.

Uz izdrukām eksponētās fotogrāfijas savulaik uzņemtas sociālistiskajā Čehoslovākijā un to autori ir toreizējās ČSSR politiskās policijas jeb slepenpolīcijas darbinieki – aģenti, kas, pildot darba uzdevumus, dokumentējuši gan cilvēkus, gan pilsētu, gan notikumus. Vairumā gadījumu tie paši

nezināja, kas paliks fiksēts attēlā – fotoaparāts bija jāslēpj zem mēteļa vai somā un slēdzis jāspiež brīdī, kad “objekts” (tā slepenpolīcisti sauca izsekojamus cilvēkus) bija nonācis paslēptā objektīva priekšā. Tādējādi fotofilmīņu negatīvos palika daudz tādu kadru, kurus, fotografējot citos apstākļos, autori nemaz nebūtu uzņēmuši. Šo izstādi 2009. gadā Čehijas Republikas ES Padomes prezidentūras ietvaros veidojis Totalitārisma pētniecības institūts Prāgā.

Izstādes atskaņas sabiedriskajos medijos

Latvijas Radio arhīvā iespējams noklausīties divus sižetus – sarunu ar mākslinieku Andreju Strokinu Radio Klasika raidījumā “Pasāža” var noklausīties šeit

<http://klasika.lsm.lv/lv/raksts/pasaza/studentu-dienasgramatas-dubultos-un-fotoizstade-praga-caur-slepe.a65588/> (sākot no 7 min. uz priekšu),

savukārt Latvijas Radio 1 rīta programmā izskanējušais Baibas Kuškes sižets ierakstīts šeit <http://www.lsm.lv/lv/raksts/vesture/dzive/atklaj-unikaluzstadi-praga-caur-slepenpolicijas-objektivu.a173667/>.

Latvijas TV 1 par izstādi skatāmi divi sižeti: raidījumā “Kultūras ziņas”

<http://replay.lsm.lv/lv/ieraksts/ltv/67995/praga-slepenpolicistu-fotografijas/> par eksponētajām fotogrāfijām stāstīja Irina Zeibārte, LNVM direktora vietniece zinātniskajā darbā un fotogrāfs Ilmārs Znotiņš;

raidījumā “Panorāma” žurnālists Andrejs Volmārs to apskatīja kopā ar cilvēku, kurš savulaik ieņēma augstu amatu bijušajā LPSR Valsts Drošības komitejā <http://replay.lsm.lv/lv/ieraksts/ltv/67967/izstade-praga-caur-slepenpolicijas-objektivu/>

Attēlos: ieskats izstādē “Prāga caur slepenpolīcijas objektīvu. 20. gs. 70.-80. gadu fotogrāfijas”. Fotogrāfs Roberts Kaniņš, LNVM.

Virtuālā izstāde “Pasaules uzskats un maģiskie simboli akmens laikmetā Latvijā”

LNVM arheologi izveidojuši jaunu virtuālo izstādi, kas aplūkojama *YouTube* kanālā *LatvijasNacionālais_vēstures_muzejs LNVM*.

Akmens laikmets Latvijā ilga no 10500. līdz 1800. g. pr. Kr. To atspoguļo arheoloģiskajos izrakumos iegūtas un savrup atrastas senlietas, kas mums sniedz pietiekoši plašu informāciju gan par seno saimniecību, gan pasaules uzskatu. Ja tā laika saimniecība šodienas cilvēkam vairāk vai mazāk ir saprotama, tad pasaules uzskata izpratne iespējama, abstrahējoties no šodienas, mēģinot iejusties laikā, kad cilvēks bija sevis un apkārtējas vides izzināšanas pirmsākumos.

Liecības par akmens laikmeta pasaules izpratni sniedz uz senlietām iegrieztais ornaments un no dažādiem materiāliem darinātas cilvēku, dzīvnieku, putnu, čūsku un zivju figūras. Tā nav māksla, bet gan materializēti simboli, kurus izmantoja dažāda veida reliģiskos rituālos – totēmismā, burvestībās, zintniecībā, apbedīšanas kultā, iniciācijā, ekonomiskajā kultā, senču kultā, šamanismā u.c. Ar reliģisko rituālu palīdzību

cilvēks centās kompensēt savu nevarību dabas priekšā, papildinot spēkus cīņā par izdzīvošanu. Senais cilvēks sevi cieši saistīja ar dabu un dzīvnieku pasauli, mēģināja identificēties ar to, un ar reliģisko rituālu palīdzību iegūt novēroto dzīvnieku spēku un spējas. Atbilstoši mitoloģiskajam pasaules modeļa trīskāršajam vertikālajam dalījuma kopā ar sevi viņš tajā iekļāva arī dzīvniekus. Pasaules modeļa augšējo slāni veido putni, vidējo slāni cilvēks kopā ar dzīvniekiem (brīži, aļņi utt.), bet apakšējo – čūskas un zivis.

Dažādu pasaules tautu mitoloģija un etnogrāfiskās tradīcijas ir saglabājušas informāciju no ļoti tālas pagātnes, taču to tiešā veidā nav iespējams pielietot akmens laikmeta izpratnē. Ja mitoloģijā ir reģionālas atšķirības un vēlāko laiku uzslāņojumi, tad etnogrāfija atspoguļo senu, bet laika gaitā tomēr izmainītu dzīvesveidu. Līdz ar to uz šiem materiāliem veidotais akmens laikmeta pasaules uzskata un maģisko simbolu skaidrojums ir ļoti hipotētisks. Šī iemesla dēļ arheologi neolīta skulptūras un figūras lielākoties aplūko tikai kā mākslas priekšmetus.

23. aprīlī talkošana „Dauderos”

No plkst. 10.00 līdz plkst. 15.00 LNVM nodaļā „Dauderi” notiks talka, kurā talcinieki aicināti sakopt teritoriju ap „Dauderu” dārzu – sagrābt zāli, lapas un zarus. Grābekļus un citus dārza sakopšanai noderīgus darbarīkus aicina ņemt līdzi.

Attēlā: talka “Dauderos” 2015. g.
Fotografēja Olga Miheloviča,
LNVM.

„Dauderos” Rutas Appenas darbu izstāde „Manas dvēseles ziedu durvis”

20. aprīlī plkst. 18.30 ikviens interesents aicināts uz Rutas Appenas gleznu un apgleznoto durtiņu izstādes „Manas dvēseles ziedu durvis” atklāšanu LNVM nodaļā „Dauderi” Sarkandaugavas iela 30, Rīgā.

Ruta Appena gleznot sākusi tāpēc, ka gribējusi “palikt dzīva”. Pēc viņas domām, ikvienā cilvēkā ir mākslinieka potenciāls, un smagā dzīves posmā, kas bija saistīts ar veselības problēmām, viņa tādu apjautusi arī sevī. Paņēmusi sava jaunākā dēla krāsas, otas un sākusi gleznot. Tā izrādījusies īsta krāsu terapija. Izstādē apskatāmās gleznas tapušas atšķirīgos laika posmos.

Glezošana Rutai Appenai likusi ievērot dažādas it kā sīkas lietas – mazu puķīti ceļmalā, mākoņus, kuru apveidi atgādina daudzveidīgus tēlus... Arī cilvēki – tik atšķirīgi! Ejot pastaigā, viņa bieži iesaucoties: „Tu tikai paskaties, cik brīnišķīgi!”

Izstāde būs apskatāma līdz š. g. 29. maijam.

Attēlos: augšā – Rutas Appenas publicitātes foto; pa labi – ziedu gleznojums.

Muzeja jaunās sejas

Pēdējos gados Latvijas Nacionālajā vēstures muzejā darbu uzsākuši daudzi gados jauni un izglītoti speciālisti. Turpinām ar tiem iepazīstināt! IMANTS CĪRULIS (1986) kopš 2016. gada janvāra strādā par pētnieku LNVM Vēstures departamenta Viduslaiku, jauno un jaunāko laiku nodaļā. Absolvējis ģermāistikas studijas Latvijas Universitātes Humanitāro zinātņu fakultātē, akadēmisko izglītību turpinājis filoloģijas, vēstures un kulturoloģijas specialitātē Berlīnes Humbolta Universitātē.

Kā semināru un publikāciju līdzautors vairāku gadu garumā darbojies LU HZF, Baltijas Ģermāistikas centra un Freiburgas Universitātes zinātniski pētnieciskos projektos. Zinātniskajā darbā Imants centies attīstīt starpdisciplināru pieeju, vācu un latviešu filoloģijas metodes kombinējot ar

kultūras, izglītības, mediju vēstures jautājumiem un starpkultūru fenomenu izpēti. Viņa pētniecības tēmu un interešu profils no vienas puses saistīts ar Latvijas un Baltijas 18.-19. gs. vēstures padziļinātu izpēti, no otras puses – ar vācu valodas rakstu mediju nozīmi un vācvalodīgās kultūrtelpas ietekmi mūsu reģionā. Pašlaik Imants raksta disertāciju, kurā pievēršas G. F. Stendera, F. V. Villmana un F. G. Arvēliusa lomai latviešu un igauņu tautas apgaismības kontekstā Baltijas provincēs 1760.-1850. gados.

Viņa sabiedriskās aktivitātes ir cieši saistītas ar Latvijas daudzslāņainās vēstures popularizēšanu un starptautisku attiecību veicināšanu mūsdienās. 2011. gadā Imants bija viens no iniciatoriem Vācbaltu-Latviešu kultūras centra *Domus Rigensis* jaunatnes nodaļas JUVENUM izveidei un vēlāk – tās vadītājs.

Darbošanos pētnieka amatā LNVM Imants uzskata par lielisku iespēju dot praktisku starpdisciplināru ieguldījumu, plašai pašmāju un ārzemju publikai atklājot, interpretējot un mūsdienīgi prezentējot Latvijas pagātnes un kultūras vēstures lappuses.

LNVM viesojas Čehijas Republikas vēstnieks Latvijā un muzeja pārstāvji

14. martā Latvijas Nacionālo vēstures muzeju apmeklēja Miroslavs Koseks, Čehijas Republikas vēstnieks Latvijā, Mihals Lukešs, Čehijas Nacionālā muzeja ģenerāldirektors, un viņa vietnieks Mihals Stehlīks. Viesi LNVM direktora Arņa Radiņa vadībā iepazīnās ar izstādi “Ceļā uz latviešu tautu”, apskatīja muzeja pamatekspozīciju, apsprieda sadarbības plānus un sniedza interviju Latvijas Radio 1 par izstādi “Prāga caur slepenpolicijas objektīvu”. Attēlā: (no kreisās) LNVM direktors Arnis Radiņš, Čehijas Nacionālā muzeja ģenerāldirektors Mihals Lukešs un viņa vietnieks Mihals Stehlīks.

Augstākajai Padomei veltītās ekspozīcijas atklāšana

LNVM nodaļā Tautas frontes muzejs jaunizveidoto Latvijas Republikas Augstākajai Padomei veltīto ekspozīcijas daļu “Parlamentārā revolūcija”, kas tapusi sadarbībā ar *Dd studio*, atklāja

18. martā, klātesot tālaika Latvijas Tautas frontes un AP *atslēgas* cilvēkiem.

Attēlā: nostaļģiska satikšanās Latvijas Tautas frontes ēkā. No kreisās arhitekts Jānis Lejnīeks, LTF pirmais priekšsēdētājs Dainis Ivāns, laikraksta “Padomju Jaunatne” (vēlāk “Latvijas Jaunatne”) galvenais redaktors Andrejs Cīrulis, AP prezidija loceklis Tālav Jundzis. Fotogrāfs Roberts Kaniņš, LNVM.

Attēlā: LR AP veltītās ekspozīcijas atklāšanā Latvijas Tautas frontes ēkā. No kreisās bijušais LTF priekšsēdētājs Romualds Ražuks, no labās – bijušais LTF domes loceklis, laikraksta “Literatūra un Māksla” kādreizējais redaktors Jānis Škapars. Fotogrāfs Roberts Kaniņš, LNVM.

Izstādes “Prāga caur slepenpolīcijas objektīvu. 20. gs. 70.-80. gadi” atklāšana

15. martā LNVM Molbertu zālē Brīvības bulvārī 32, klātesot augstām amatpersonām, aicinātiem viesiem, muzeja darbiniekiem un citiem viesiem atklāja fotoizstādi, ko sagatavojis Totalitāro režīmu pētījumu centrs Prāgā. Izstāde LNVM eksponēta Čehijas Republikas vēstniecības un LNVM sadarbības rezultātā. Uzrunas teica ČR vēstnieks Latvijā Mihals Lukešs (augšējā attēlā pa kreisi) un Totalitāro režīmu institūta Prāgā pārstāvis Mihals Hroza (attēlā lejā), LNVM direktors Arnis Radiņš. Fotogrāfs Roberts Kaniņš, LNVM.

Nodarbību cikls skolēnu brīvdienās

Vispārīzglītojošo skolu brīvlaika nedēļā no 15. līdz 18. martam muzejs jau tradicionāli piedāvāja populārākās muzejpedagoģiskās programmas, kuras mācību gada laikā apmeklēja skolēnu klases, tikai šoreiz nodarbības tika fokusētas uz individuālajiem apmeklētājiem.

No otrdienas līdz piektdienai muzejā pulcējās mazi un lieli interesenti, – kopumā 56 dalībnieki, to vidū gan skolēni, gan viņus pavadīšie pieaugušie un līdzpaņēmtie pirmsskolas vecuma bērni.

Paši mazākie vēstures interesenti piedalījās aizraujošā nodarbībā "Ceļojums laikā kopā ar Čipu un Capu", jaunāko klašu skolēni iepazīnās ar seno latviešu gadskārtu ieražām un īpaši Lieldienām veltītā

nodarbībā "Latviešu gadskārtas", 9. un 12. klašu skolēni, kuri plāno kārtot eksāmenu vēsturē, atkārtoja svarīgākos notikumus Latvijas vēsturē

muzejpedagoģiskās programmas "Gatavošanās eksāmenam" ietvaros. Muzejpedagoģiskās programmas "Senā skola" apmeklētāji sēdās skolas solos, lai uzzinātu, kā bērni mācījās pirms vairāk nekā 100 gadiem. Daži skolēni apmeklēja vairākas nodarbības. Muzeja apmeklējums brīvlaikā ļauj skolēniem saturīgi pavadīt laiku, papildinot zināšanas un izglītojoties.

Attēlos: ieskats nodarbībās muzejā skolēnu brīvlaikā; (pa labi) nodarbību vada LNVM muzejpedagoģe Ilze Miķelsone, (pa kreisi) nodarbību vada LNVM muzejpedagoģe Santa Cerbule.

Nodarbības ģimenēm ar bērniem iemanto popularitāti

Aizvien vairāk jauno ģimeņu ar bērniem radušās ceļu uz muzeju, piedaloties LNVM rīkotajās nodarbībās bērniem Rīgā, Brīvības bulvārī 32.

12. martā LNVM muzejpedagoģes Santas Cerbules vadīto nodarbību "Pavasara saulgriežus gaidot" apmeklēja 44 mazi un lieli interesenti, uzzinot par mūsdienu pilsētas bērniem svešo tradicionālo zemnieku dzīvesveidu, darbiem un Lieldienu

tradīcijām.
20. martā
trešo

nodarbību bērniem "Svētdiena kopā ar Čipu un Capu" vadīja LNVM muzejpedagoģe Ilze Miķelsone, to apmeklēja vairāk nekā 20 interesentu. Nākamās nodarbības kopā ar rotaļu suņiem notiks 24. aprīlī un 29. maijā.

*Attēlos: ieskats nodarbībā; (pa kreisi) vēsturi bērniem saprotamā valodā stāsta LNVM muzejpedagoģe Ilze Miķelsone (centrā).
Foto: LNVM.*

Izglītojošs seminārs skolotājiem

Jau otro gadu skolēnu pavasara brīvlaikā Latvijas Nacionālais vēstures muzejs aicināja vēstures un kulturoloģijas skolotājus uz izglītojošu semināru. Šāgada semināra tēma bija “Latvieši 19. gs. 2. pusē - 20. gs. sākumā: nacionālā pašapziņa, kultūra un sabiedriskā dzīve”.

Ar priekšlasījumiem uzstājās četri muzeja pētnieki. Pēc Muzejpedagoģijas un izstāžu departamenta vadītājas Astrīdas Burbickas uzrunas skolotāji noklausījās Viduslaiku, jauno un jaunāko laiku vēstures nodaļas pētnieka Imanta Cīruļa referātu “Latviešu atklāšana: apgaismība un tautas izglītības centieni Baltijā 18.-19. gs.”, tam sekoja LNVM direktora vietnieces krājuma darbā mākslas vēsturnieces Anitas Meinartes referāts “Ēveles draudzes mācītāja Antona Georga Boses

zīmējumi – nozīmīgs vizuālais vēstures avots Vidzemes lauku dzīves un zemnieku sociālā stāvokļa atainojumam 19. gs. vidū” un Etnogrāfijas nodaļas Rokrakstu, zīmējumu, fotoattēlu un dokumentu kolekcijas galvenās glabātājas Sanitas Stinkules referāts “Jānis Krēsliņš – latviešu tradicionālo kultūras vērtību izzinātājs”.

Semināra noslēgumā klātesošie noklausījās Viduslaiku, jauno un jaunāko laiku vēstures nodaļas vadītāja Dr. hist. Toma Ķikuta referātu “Latviešu sabiedrība 19. gs. otrajā pusē: galvenie pārmaiņu virzieni”, kā arī viņa vadībā iepazīnās ar ekspozīcijas zāli “Latvieši 19. gs. 2. pusē – 20. gs. sākumā: nacionālā pašapziņa, kultūra un sabiedriskā dzīve”.

Semināram bija pieteicies rekordliels dalībnieku skaits – 107. To apmeklēja 94 skolotāji un viena Latvijas Universitātes Humanitāro zinātņu fakultātes doktorante. 32 skolotāji bija Rīgas mācību iestāžu pedagogi, 5 – Pierīgas (Mārupes, Jūrmalas, Ikšķiles, u.c.), 17 – Vidzemes, 16 – Kurzemes, 14 – Zemgales un 10 – Latgales skolu skolotāji. 20 skolotāji bija piedalījušies arī iepriekšējā gadā muzeja rīkotajā seminārā. Skolotāji varēja ne vien iepazīties ar pētījumiem un piedalīties ekskursijā, bet arī apskatīt muzeja pamatekspozīciju, pastāvīgās un mainīgās izstādes, satikt kolēģus un kavēties atmiņās par Vēstures un filozofijas fakultātē

(tagadējā muzeja mājvietā) pavadīto laiku.

Attēlos: (augšā) skolotāji muzeja konferenču zālē; (vidū no kreisās) muzejpedagoģe Ieva Ozola, vēsturnieks Toms Ķikuts un muzejpedagoģe Santa Cerbule; (vidū) vēsturnieks Imants Cīrulis un Muzejpedagoģijas un izstāžu departamenta vadītāja Astrīda Burbicka; (lejā) semināra dalībniekus ar jaunumiem muzeja ekspozīcijā iepazīstina vēsturnieks Toms Ķikuts. Fotogrāfs Roberts Kaniņš, LNVM.

Grāmata “Jānis Krēslīš – latviešu tradicionālo kultūras vērtību izzinātājs” ieguvusi Latvijas piļu un muižu asociācijas simpātiju balvu

31. martā Latvijas Nacionālās bibliotēkas Ziedoņa zālē notika Latvijas Grāmatizdevēju asociācijas rīkotā grāmatu mākslas konkursa “Zelta ābele 2015” noslēguma ceremonija.

Konkursa balvai 42 Latvijas izdevēji pieteica 101 grāmatu, no tām 43 grāmatas nominēja deviņās kategorijās: “Dzeja”, “Proza”, “Dokumentālie izdevumi”, “Grāmatas bērniem”, “Zinātniskās

grāmatas”, “Uzziņu literatūra”, “Mācību grāmatas”, “Mākslas izdevumi” un “Foto albumi”.

Latvijas Nacionālā vēstures muzeja un apgāda “Neputns” kopīgi veidotā grāmata “Jānis Krēslīš – latviešu tradicionālo kultūras vērtību izzinātājs” (māksliniece – Anta Pence, Jelgavas tipogrāfija) bija nominēta “Zelta ābeles” balvai kategorijā “Zinātniskās grāmatas”, bet šajā kategorijā visaugstāko novērtējumu ieguva Latvijas Nacionālās bibliotēkas sadarbībā ar Vatikāna Apustulisko bibliotēku tapušais izdevums “Terra Mariana 1186–1888”.

Grāmata par Jāni Krēslīšu ieguva konkursa sadarbības partnera Latvijas piļu un muižu asociācijas simpātiju balvu. Konkursam nominētās grāmatas līdz 27. aprīlim var apskatīt Rīgas Centrālajā bibliotēkā, pēc tam bibliotēkas filiālēs. Latvijas Universitātes Akadēmiskās bibliotēkas Misiņa bibliotēkā grāmatas būs apskatāmas līdz 20. maijam, bet

Latvijas Nacionālās bibliotēkas Jāņa Pāvila II lasītavā 5. stāvā līdz pat 2017. gada aprīlim. Latvijas Grāmatizdevēju asociācija konkursu “Zelta ābele” rīko kopš 1993. gada.

Muzeja nākotne – 59 sējumos

Attēlā redzams Rīgas pils / Latvijas Nacionālā vēstures muzeja rekonstrukcijas projekta 4 eksemplāros, pirms tas februāra beigās tika iesniegts būvvaldē. 59 sējumos iekļauta arhitektūra, restaurācija, interjers, inženiertīkli un izpēte. Projekta mapes izvietotas Rīgas pils Mozus zālē. *Fotogrāfs Didzis Grodzs. “Sudraba arhitektūra” arhīvs.*

Pabeigts remonts Tautas frontes muzejā

Marta sākumā tika pabeigts 2015. gadā aizsāktais remonts Tautas frontes muzeja ēkas 4. stāvā. Tur tagad atrodas darba telpas un neliela apspriežu telpa. Tādējādi noslēgušies VAS “Valsts nekustamie īpašumi” realizētie ēkas Vecpilsētas ielā 13/15 remontdarbi. Vēsturiskās ēkas iekštelpu atjaunošana tika uzsākta pēc tam, kad LNVM 2015. gada sākumā pārņēma Tautas frontes muzeju savā pakļautībā.

Skolēnu pētniecisko darbu konkursa rezultāti

LNVM nodaļa "Dauderi" aizvadītā gada oktobrī izsludināja skolēnu pētniecisko darbu konkursu „Sasniegumi saimniecībā, sabiedrībā, zinātnē, kultūrā un sportā manā novadā/pilsētā Latvijas Republikas laikā (1918.-1940.)”. Konkurss notika, pateicoties latviešu kultūras mecenātam un kolekcionāram Gaidim Graudiņam, kurš piešķīra muzejam līdzekļus, lai sekmētu skolēnu interesi un zināšanas par Latvijas vēsturi. Tā mērķis bija padziļināt skolēnu zināšanas par starpkaru perioda Latvijas vēsturi, tai skaitā par pirmā Latvijas Republikas Ministru prezidenta, Valsts prezidenta Kārļa Ulmaņa dzīves gājumu, devumu Latvijas valstij un nozīmi Latvijas vēsturē. Konkurss noslēdzās 2. martā.

3 labākie individuālie darbi:

- Baltinavas vidusskola. Arīna Bistrova (10. kl.) – “Saimniecības attīstība Baltinavas pagastā Latvijas Republikas laikā”;
- Valmieras Valsts ģimnāzija. Valdis Guntis Bukalders (8. kl.) – “Kultūras attīstība Valmierā laika posmā no 1918. līdz 1940. gadam”;
- Tirzas pamatskola, Gulbenes novads. Lelde Jēgere (8. kl.) – “Virānes pagasts Latvijas Republikas laikā (1918.-1940.)”;

3 labākie grupu darbi:

- Jersikas pamatskola (5. kl.) – “Skolas Jersikas pagastā no 1918.-1940. gadam”;
- Virgas pamatskola, Priekules novads. Kārlis Zeiburliņš, Leonīds Kostjajevs, Mareks Frišmanis (6. kl.) – “Sasniegumi saimniecībā un kultūrā Priekulē Latvijas Republikas laikā (1918.-1940.)”;
- J. Čakstes Liepājas pilsētas 10. vidusskola. Loreta Jonkus (10. kl.), Roberta Gailīte (10. kl.) – “Kārļa Ulmaņa vārds Liepājas kultūras un izglītības celtnēs 1934.-1940.”.

Pirmo trīs kategoriju uzvarētāji saņem konkursa galveno balvu – muzeja apmaksātu braucienu visai klasei uz Rīgu un “Dauderu” apmeklējumu bez maksas. Piedaloties konkursa otrajā kārtā, – iespēja iegūt abonementu žurnālu komplektam „Ilustrētā Junioriem + Vēsture + Zinātne”.

Detalizētāk par konkursa rezultātiem muzeja mājaslapā

www.lnvm.lv Attēlā: konkursam iesniegtie skolēnu pētnieciskie darbi. Fotografēja Olga Miheloviča, LNVM.

Portāls Delfi.lv raksta par Dauderiem

Sadaļā “Tūrismagids.lv” Delfi.lv publicēja rakstu par Dauderiem “Ceļojums laikā: Rīgas skaistākā villa – “Dauderi”. Savrupnams kā no romantiskā kino”.

Skat.: <http://www.delfi.lv/turismagids/latvija/dauderi.d?id=47178909>

Mecenāts Gaidis Graudiņš viesojas “Dauderos”

14. martā LNVM nodaļā “Dauderi” viesojās latviešu kultūras mecenāts un kolekcionārs, “Dauderu” muzeja izveidotājs Gaidis Graudiņš. Tika apspriesta konkursa “Sasniegumi saimniecībā, sabiedrībā, zinātnē, kultūrā un sportā manā novadā/pilsētā Latvijas Republikas laikā (1918.-1940.)” norise, muzeja turpmākās attīstības plāns un savstarpējā sadarbība, kā arī citas darba aktualitātes.

Attēlā (no kreisās): LNVM direktors Arnis Radiņš, mecenāts un kolekcionārs Gaidis Graudiņš ar kundzi Ingrīdu, “Dauderu” nodaļas vadītāja Olga Miheloviča. Fotografēja Ieva Līce, LNVM.

Ķīniešu gleznošanas un kaligrāfijas izstādes atklāšana “Dauderos”

9. martā LNVM nodaļā “Dauderi” tika atklāta divu mākslinieču – Jekaterinas Beļajevas (Latvija) un Merijas Džangas (*Hong Ge Zhang*, Ķīna) – ķīniešu glezniecības un kaligrāfijas izstāde “Pavasaris atnāks. Ziedi uzplauks”. Atklāšanas pasākumā skanēja dziesmas ķīniešu valodā, notika ķīniešu tējas ceremonija, varēja iemācīties senu ķīniešu stratēģijas galda spēli – go (veiči), noskatīties ķīniešu kaligrāfijas meistara filmu, pamēģināt tradicionālo ķīniešu papīra griešanu un kaligrāfiju. Vakara noslēgumā gida pavadībā varēja doties ekskursijā pa “Dauderu” namu.

“Dauderu” vadītāja Olga Miheloviča (no kreisās), Jekaterina Beļajeva un Merija Džanga izstādes atklāšanā.

Interesenti varēja izmēģināt tradicionālo ķīniešu papīra griešanu.

Katram apmeklētājam izstādes atklāšanā tika pasniegtas mākslinieču veidotās piemiņas kartiņas. Kopumā ieradās 84 viesi.

Ķīniešu tējas ceremonija.

Senā ķīniešu stratēģijas galda spēle – go (veiči).

Izstādes atklāšanā.
Fotografēja Olga Miheloviča, Ieva Līce, LNVM.

Ceļojošās izstādes skolām, bibliotēkām, sabiedriskām iestādēm

Latvijas Nacionālais vēstures muzejs skolām, bibliotēkām, sabiedriskām iestādēm piedāvā šādas ceļojošās izstādes:

1. “Latvija: Tauta. Zeme. Valsts”;
2. “Latvija Brīvības cīņu laikā. 1918.–1921.”;
3. “Patiesība par Lielvārdes jostu?”;
4. “Rīgas naudai - 800”;
5. “Mēs, tauta”;
6. “Valsts prezidenta institūcija Latvijā”;
7. “Kas pagātni pētī, nākotni svētī. Pieminekļu valdei – 90”;
8. “Ceļā uz Latvijas brīvību”;
9. “Baltijas brīvības ceļš”.

Ceļojošo izstāžu eksponēšana – EUR 4,27 dienā. Izstādi uzliek un noņem muzeja darbinieki. Transportēšana iespējama vieglajā auto.

Muzejpedagoģiskās programmas un ekskursijas skolām 2015./2016. m.g.

LNVM muzejpedagoģiskās programmas un tematiskās ekskursijas

muzeja pamatekspozīcijā un izstāžu zālēs Brīvības bulvārī 32, Rīgā.

MUZEJPEDAGOĢISKĀS PROGRAMMAS (EUR 7,11)

1. **“Kas ir muzejs?”** (skolēni iepazīstas ar muzeja daudzveidīgajām funkcijām, ar senlietām, kuras glabājas muzejā, uzzina par dažādu muzeja speciālistu – arheologu, etnogrāfu, numismātu u.c. darba specifiku; darba lapas). 1.–6. kl.
2. **“Mana mīlākā rotaļlieta”** (skolēni uzzina, ar kādām rotaļlietām bērni spēlējās pirms 10, 100 un 1000 gadiem). S/sk.
3. **„Ceļojums laikā kopā ar Čipu un Capu”** (muzejpedagoģiskā programma, kuras laikā skolēni iepazīsies ar muzeja pamatekspozīciju no vissenākajiem laikiem līdz mūsdienām kopā ar mākslinieces Ditas Pencas radītajiem suņu tēliem – Čipu un Capu. Nodarbība balstīta uz muzeja izdevumu „Iepazīsties ar Latvijas Nacionālo vēstures muzeju! Ceļvedis Latvijas vēsturē no vissenākajiem laikiem līdz mūsdienām”). S/sk.
4. **“Kā dzīvoja senie ļaudis?”** (skolēni iepazīst Latvijas senvēsturi, kopā ar gidu veido laika līniju no priekšmetiem, kas raksturo akmens, bronzas un dzelzs laikmetu). 1.–6. kl.
5. **“Senā skola”** (skolēni uzzina, kā mācījās zemnieku bērni 19. gs. beigās – 20. gs. sākumā, iepazīst dažādus priekšmetus, kuri raksturo skolu pirms 100 un vairāk gadiem). S/sk., P/sk.
6. **“Latviešu gadskārtas”** (skolēni paplašina zināšanas par latviešu zemnieku sētā darāmajiem darbiem, gadskārtu svētkiem un ticējumiem). S/sk., P/sk.
7. **“Mana Latvija”** (skolēni uzzina par Latvijas dzimšanas dienu un Lāčplēša dienu; darba lapas). S/sk., P/sk.
8. **“Viduslaiku bruņinieki”** (skolēni iepazīst Rīgas pils vēsturi, bruņinieku ieročus, dzīvesveidu. Skolēniem ir iespēja iejusties nelielā bruņinieku svētku ainā, izmantojot viduslaiku tērpu un apbruņojuma atdarinājumus). P/sk.
9. **“Mode un uzvedības kultūra 17.–20. gs.”** (skolēni uzzina, kā gadsimtu laikā mainījās modes tendences un kuras no tradīcijām ir saglabājušās līdz mūsdienām; darba lapas). P/sk., V/sk.
10. **“Ražots Latvijā”** (skolēni iepazīst LR saimniecības, īpaši rūpniecības, attīstību). P/sk., V/sk.
11. **“Padomju cilvēka ikdienas dzīve. 20. gs. 40.–80. gadi”** (programmā izmantotas fotogrāfijas u.c. vēstures avoti no LNVM krājuma, darba lapas). P/sk., V/sk.
12. **“Gatavošanās eksāmenam”** (skolēni kopā ar gidu muzeja pamatekspozīcijā atkārtoti Latvijas vēstures pamattēmas; darba lapas). 9. kl. un 12. kl.
13. **“Latvija laika posmā no valsts dibināšanas līdz mūsdienām”** (vēstures notikumu un procesu apskats, izmantojot fotogrāfijas, rakstītos vēstures avotus un vēstures literatūru, lai gatavotos eksāmenam vēsturē). P/sk., V/sk.

TEMATISKĀS EKSKURSIJAS EKSPŌZĪCIJĀ (AR DARBA LAPĀM) (EUR 8)

1. "Latvijas senvēsture. 11. g. t. pr. Kr.–1200. gads" (5 zāles);
2. "Livonija. 13.–16. gadsimts" (1 zāle);
3. "Latvijas teritorija un iedzīvotāji 16.–18. gadsimtā" (1 zāle);
4. "Kurzemes un Zemgales hercogiste 16.–18. gadsimtā" (1 zāle);
5. "Muižas un muižniecība 17.–19. gadsimtā" (1 zāle);
6. "Zemnieku tradicionālais dzīvesveids 19. gadsimtā" (3 zāles);
7. "Dzīvesvide un ikdiena 19. gadsimtā un 20. gadsimta sākumā" (1 zāle);
8. "Tehniskā modernizācija 19. gadsimtā un 20. gadsimta sākumā" (1 zāle);
9. "Latvieši 19. gs. otrajā pusē un 20. gs. sākumā: nacionālā pašapziņa, kultūra un sabiedriskā dzīve" (1 zāle);
10. "Latvijas Republika. 1918.–1940." (3 zāles);
11. "Latvijas Republikas okupācija un pievienošana PSRS. 1940.–1941." (1 zāle);
12. "Totalitāro okupācijas režīmu represijas pret Latvijas iedzīvotājiem. 1940.–1953." (1 zāle);
13. "Padomju vara Latvijā (1944. – 1985.)" (2 zāles);
14. "Valstiskās neatkarības atjaunošana. 1987.–1991." (1 zāle).

"Dauderu" muzejpedagoģiskās programmas Sarkandaugavas ielā 30, Rīgā.

"Dauderu" nama vēsture un interjers, vēstures liecības par Latvijas Republikas laiku (1918.–1940.) Gaida Graudiņa kolekcijā.

MUZEJPEDAGOGISKĀS PROGRAMMAS:

1. **"Dauderu pasakas"** (programma, kurā ar dažādu uzdevumu palīdzību skolēni iepazīstas ar latviešu folkloras mantojumu). S/sk., P/sk.
2. **"Dauderu stāsti"** (programma, kurā skolēni iepazīstas ar interesantiem un neparastiem priekšmetiem no Dauderu krājuma, to stāstiem). P/sk.

Tautas frontes muzejs Vecpilsētas ielā 13/15, Rīgā.

Latvijas Tautas frontes darba telpas, ekspozīcija par Trešo atmodu un LTF lomu Latvijas valstiskās neatkarības atjaunošanā.

Āraišu arheoloģiskā muzejparka muzejpedagoģiskās programmas

1. **"Akmens laikmets Latvijas teritorijā"** P/sk.
2. **"Izdzīvo teiku pasauli"** Pirmsskola, S/sk.

Informācija, ekskursiju un muzejpedagoģisko programmu pieteikšana:

LATVIJAS NACIONĀLAIS VĒSTURES MUZEJS Brīvības bulvārī 32, Rīgā.
Tālrunis: 67221357. Darba laiks: pirmdien – slēgts, otrdien – svētdien no 10.00 līdz 17.00.

LNVM nodaļa “DAUDERI” Sarkandaugavas ielā 30, Rīgā. Tālrunis: 67392229.
Darba laiks: pirmdien, otrdien – slēgts; trešdien - svētdien no 10.00 līdz 17.00.

LNVM nodaļa ĀRAIŠU ARHEOLOĢISKAIS MUZEJPARKS Āraiši, Amatas novads.
Tālrunis: 64107080. Līdz 1. novembrim pirmdien – svētdien no 9.00 līdz 19.00.
No 1. novembra pirmdien, otrdien – slēgts, trešdien – svētdien no 9.00 līdz 16.00.

LNVM nodaļa TAUTAS FRONTES MUZEJS Vecpilsētas ielā 13/15, Rīgā.
Tālrunis: 67224502. Darba laiks: svētdien, pirmdien – slēgts; otrdien - sestdien no 10.00 līdz 17.00.
Ieeja bez maksas.

Muzejpedagoģisko programmu un ekskursiju apmeklējuma cenrādis:

- Skolēniem **EUR 0.75**, pieaugušajiem **EUR 3.00**.
- Muzejpedagoģiskās programmas vadīšana latviešu valodā un krievu valodā pirmskolas, sākumsskolas un pamatskolas grupām **EUR 7.11**.
- Muzejpedagoģiskās programmas vadīšana latviešu valodā vidusskolas grupām **EUR 7.11**.
- **Gida pakalpojumi muzeja ekspozīcijās un izstādēs latviešu valodā** un krievu valodā pirmskolas, sākumsskolas un pamatskolas grupām **EUR 8.00**.
- **Gida pakalpojumi muzeja ekspozīcijās un izstādēs krievu vai angļu valodā** vidusskolas grupām **EUR 15**.
- Grupām, kurās ir **vairāk par 10 cilvēkiem – atlaide 10%**.
- **Grupas vadītājam un 3 pavadošajām personām** apmeklējums **bez maksas**.
- **Pirmsskolas** vecuma bērniem **bez maksas**.

cenrādis

cenrādis			
	LNVN pamatekspozīciju, izstāžu un teritorijas apmeklējums		
1.1.	PAMATEKSPOZĪCIJAS APMEKLĒJUMS (ar PVN) EUR		
1.1.1.	Pieaugušajiem	1 persona	3,00
1.1.2.	Skolēniem	1 persona	0,75
1.1.3.	Studentiem, pensionāriem	1 persona	1,50
1.1.4.	Ģimenes biļete (1–2 pieaugušie ar 1–2 bērniem)	1 apmekl.	4,00
1.2.	MUZEJA VEIDOTAS IZSTĀDES APMEKLĒJUMS (ar PVN) EUR		
1.2.1.	Pieaugušajiem	1 persona	3,00
1.2.2.	Skolēniem	1 persona	0,75
1.2.3.	Studentiem, pensionāriem	1 persona	1,50
1.2.4.	Ģimenes biļete (1–2 pieaugušie ar 1–2 bērniem vai viena daudz bērnu ģimene)	1 apmekl.	4,00
1.3.	VIESIZSTĀDES APMEKLĒJUMS (ar PVN) EUR		
1.3.1.	Pieaugušajiem	1 persona	3,00
1.3.2.	Skolēniem	1 persona	0,75
1.3.3.	Studentiem, pensionāriem	1 persona	1,50
1.3.4.	Ģimenes biļete (1–2 pieaugušie ar 1–2 bērniem vai viena daudz bērnu ģimene)	1 apmekl.	4,00
1.4.	PAMATEKSPOZĪCIJAS UN MUZEJA VEIDOTU TEMATISKU IZSTĀŽU APMEKLĒJUMS (ar PVN) EUR		
1.4.1.	Pieaugušajiem	1 persona	4,50
1.4.2.	Skolēniem	1 persona	1,20
1.4.3.	Studentiem, pensionāriem	1 persona	2,20
1.4.4.	Ģimenes biļete (1–2 pieaugušie ar 1–2 bērniem vai viena daudz bērnu ģimene)	1 apmekl.	6,00
1.5.	Ekskursija muzeja krātuvē (grupā līdz 10 personām)	1 persona	15,00
1.6.	Gida pakalpojumi muzeja ekspozīcijās un izstādēs (grupā ne vairāk kā 30 personas) līdz 60 minūtēm		
1.6.1.	latviešu valodā	1 grupa	8,00
1.6.2.	svešvalodā (angļu, krievu, vācu valodā, izņemot krievu valodu 1.–9. klašu skolēniem)	1 grupa	15,00
1.6.3.	krievu valodā 1.–9. klašu skolēniem	1 grupa	8,00
1.7.	“DAUDERU” PARKA BRĪVDABAS IZSTĀDES APMEKLĒJUMS (ar PVN) EUR		
1.7.1.	Pieaugušajiem	1 persona	3,00
1.7.2.	Skolēniem	1 persona	0,75
1.7.3.	Studentiem, pensionāriem	1 persona	1,50
1.7.4.	Ģimenes biļete (1–2 pieaugušie ar 1–2 bērniem vai viena daudz bērnu ģimene)	1 apmekl.	4,00
1.8.	TAUTAS FRONTES MUZEJA APMEKLĒJUMS – PAR BRĪVU		

LATVIJAS NACIONĀLAIS VĒSTURES MUZEJS (LNVM)

ir trešais vecākais muzejs Latvijā un vienīgais Latvijas vēstures muzejs pasaulē. Kopš dibināšanas 1869. gadā, LNVM ir kļuvis par lielāko latviešu tautas muzejisko vērtību krātuvi - tā kolekcijās ir vairāk nekā miljons priekšmetu: arheoloģiskajos izrakumos iegūtas senlietas, rotu un monētu depozi, tautastērpi, tradicionālie darbarīki, tautas lietišķās mākslas darinājumi, sadzīves priekšmeti, fotogrāfijas, dokumenti, kartes, gravīras, gleznas u. c. Latvijas vēstures liecības.

Muzeja misija ir Latvijas valsts un tautas interesēs vākt, saglabāt, pētīt un popularizēt Latvijas un pasaules garīgās un materiālās kultūras liecības no vissenākajiem laikiem līdz mūsdienām, kam ir arheoloģijas, etnogrāfijas, numismātikas, vēstures vai mākslas vēstures nozīme. LNVM organizē izstāžu darbību Latvijā, veido ceļojošās izstādes, sadarbojas ar Latvijas skolām, iestādēm, izdod rakstu krājumus un citas publikācijas.

Latvijas Nacionālā vēstures muzeja nodaļas ir Āraišu arheoloģiskais muzejparks, "Dauderi" un Tautas frontes muzejs.

ĀRAIŠU ARHEOLOĢISKO MUZEJPARKU veido 9.-10. gs. latgaļu nocietināta dzīves vieta – ezerpils (valsts nozīmes arheoloģijas piemineklis) un tās rekonstrukcija, 14.-17. gs. viduslaiku pilsdrupas (valsts nozīmes arheoloģijas piemineklis), un teritorija ar akmens un bronzas laikmeta mājokļu rekonstrukcijām, kuri izvietoti 12 ha lielā teritorijā Āraišu ezera krastā netālu no Cēsīm. Kopš 20. gs. 90. gadu sākuma to attīstīja kā Baltijā pirmo brīvdabas arheoloģisko muzeju. Citu līdzīgu muzeju vidū Eiropā Āraišu arheoloģiskais muzejparks izceļas ar unikāliem arheoloģiskiem atradumiem, rekonstrukcijas atrašanos oriģinālā vidē un Vidzemei raksturīgo, labi saglabājušos kultūrvēsturisko ainavu, kas pozitīvi kontrastē ar mūsdienu urbāno vidi.

"DAUDERI" izvietoti vēsturiskā ēkā Sarkandaugavā - bijušā "*Waldschlösschen*" īpašnieka Ādolfa fon Bingnera ģimenes villā. Jau laikabiedri to atzinuši par vienu no glītākajām Rīgas privātmājām. No 1937. līdz 1940. gadam tā kalpoja par Valsts un Ministru prezidenta Kārļa Ulmaņa vasaras rezidenci. Pateicoties trimdas mecenāta un kolekcionāra Gaida Graudiņa ieinteresētībai, 1990. gadā tika izveidots Latvijas Kultūras muzejs "Dauderi". 2010. gadā muzejs kļuva par LNVM nodaļu. "Dauderi" piedāvā ne vien izstādes, bet arī izīrē telpas un brīvdabas teritoriju dažāda rakstura pasākumiem.

TAUTAS FRONTES MUZEJS ir viena no Latvijas jaunāko laiku vēstures liecību krātuvēm, kurā atrodams unikālu priekšmetu un dokumentu kopums, kas vēstī par Latvijas tautas neatkarības centieniem 20. gadsimta nogalē, kas tautas atmiņā iemūžināta kā Latvijas trešā Atmoda. Muzejs glabā vēsturiskās liecības par lielāko Latvijas valstiskās neatkarības atjaunošanas perioda tautas kustību – Latvijas Tautas fronti, atainojot Atmodas laika vēsturiskos procesus, notikumus un to dalībniekus.

LATVIJAS NACIONĀLAIS VĒSTURES MUZEJS INTERNETĀ

LNVM

<http://www.lnvm.lv>

<http://www.facebook.com/latvijasnacionalais.muzejs>

https://twitter.com/LV_vest_muzejs

YouTube.com – LatvijasNacionālais_vēstures_muzejs LNVM

Instagram: Nacionalais_vestures_muzejs

<http://www.draugiem.lv/www.lnvm.lv>

ĀRAIŠU ARHEOLOĢISKAIS MUZEJPARKS

<http://www.lnvm.lv>

<http://www.facebook.com/araisi.lakefortress>

<https://twitter.com/araisimuseum>

flickr.com – Araisi Iron Age Lake Fortress; vimeo – AraisiLake fortress

“DAUDERI”

<http://www.lnvm.lv>

https://twitter.com/Dauderi_LNVM

<http://www.facebook.com/dauderi.lnvm>

<http://www.draugiem.lv/www.dauderi.lv>

TAUTAS FRONTES MUZEJS

<http://www.lnvm.lv>

twitter – frontes_muzejs_LNVM

facebook – LNVM Tautas frontes muzejs

© Latvijas Nacionālais vēstures muzejs, 2016